

AMINTIRI DIN COPILĂRIE ÎN SECOLUL 21

CHILDHOOD MEMORIES IN 21 CENTURY

Dan RIGA, Sorin RIGA

Departamentul de profilaxie și Cercetare a Stresului

Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Al. Obregia”

Șos. Berceni nr. 10, Sector 4, RO-041914 București 8

E-mail: D_S_Riga@yahoo.com

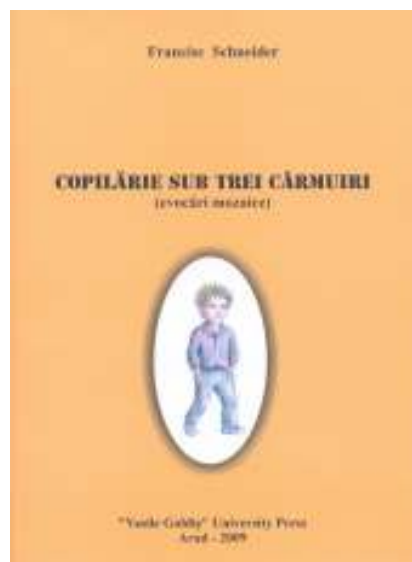
Abstract

The book of the highly distinguished Prof. Dr. Francisc Schneider is a sequel of his five essays series, started in 1998. "A Childhood Under Three Regimes (Mosaic Evocations)" "carves an overtime fresco" of western Romanian life and society as seen through the eyes of a boy and wisely sculpted along time by the talent of a man. The volume is structured in the following chapters: Prologue, Genealogy, Before the war (1933-1941), War and dictatureship (1941-1944), Return to freedom (1944-1948), Epilogue. The book is highly educative, (indirectly) evoking the benefits of upbringing, education and the continuous developing in family and community, in school and society.

The lesson of "Childhood Memories in the 21st Century" - Francisc Schneider is a spur to achieve respect, dignity, trust and hope.

Key words: genealogy, souvenirs-evocations, childhood (1933-1948), education

Cuvinte cheie: genealogie, amintiri-evocări, copilărie (1933-1948), educație

Distinsul Profesor de Fiziologie Dr. FRANCISC SCHNEIDER MD, PhD, DHc, de la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad continuă seria sa de eseuri și evocări - adevărate jaloane de morală, înțelepciune și cultură.

Volumele anterioare: *Eseuri medicale și paramedicale* (1998), *Respirații arădene* (2003), *Amintiri din Țara de Sus* (2004), *Cu vânt de sud-vest* (2006), *Cu bună știință* (2009) reprezintă tot atâtea „fresce” trăite și comentate ale timpului, locurilor și oamenilor.

Cartea prezentată: *Copilărie sub trei cărmuiri (evocări mozaice)*, apărută în Editura „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2009 se înscrie cu aceleași calități, în aceeași direcție. Titlul și firesc conținutul ne duc cu gândul la *Amintiri din copilărie* ale povestitorului de geniu Ion Creangă. Datorită acestui fapt am intitulat recenzia noastră *Amintiri din copilărie în secolul 21*. Fluența, lirismul, narațiunea densă dar captivantă, emoția evocării anilor de început ai vieții sunt „marca” Schneider în descrierea amintirilor, a povestirii copilăriei.

Scrisul este antrenant, echilibrat și „trădează” sensibilitatea, profunzimea și obiectivitatea viitorului om de știință. *Evocările mozaice* Francisc Schneider se încadrează în restituțiile iudaice

care „dăltuiesc în timp (1933-1948) o frescă” a vieții și societății din vestul României, cu talentul unui om, prin ochii unui copil, sculptată cu înțelepciunea anilor.

Structurată în 4 (patru) capitole, cartea este precedată de un *Prolog* și se încheie cu un *Epilog*. Primul capitol *Genealogie* impresionează prin forța epică și puterea identității. Ne evocă indirect talentul și geniul eminescian, trăit însă în versuri. Astfel, în *Scrisoarea III* Eminescu „definește” în 62 de versuri o întreagă istorie - nașterea, creșterea și strălucirea unui imperiu. O sinteză istorică și mai amplă, „excursia” condensată în timp și spațiu, dar explicită, în proză și în alt registru - cel mozaic - o realizează profesorul Francisc Schneider. În numai 95 de rânduri este parcursă perioada, istoria, genealogia de la Adam și Eva la generația 285, cea a autorului. Următoarele 3 (trei) capitole ale cărții urmează structura conceptuală din *Vieți paralele* de Plutarch - scriitor, istoric și filozof grec, reprezentant al Academiei platonice. Copilăria autorului este raportată comparativ la evenimentele istorice majore, dar și cotidiene, iar acestea sunt răsfrânte ca impact emoțional, mnezic și formator asupra copilăriei. Aceeași paralelă - corespondență și cu datele calendarului mozaic comparativ cu cel gregorian. Stilul alert este jalonat de procese sociale care au zguduit societatea umană: *Înainte de război 5693-5711 (27 iulie 1933-21 iunie 1941)*, *Războiul și dictatura 5711-5714 (22 iunie 1941-23 august 1944)* și *Revenirea la libertate 5714-5718 (23 august 1944-29 august 1948)*. Participant la tragediile perioadei relatate, autorul a păstrat inocența copilăriei pentru micile bucurii zilnice.

Cartea reprezintă un act de cultură, demersul fiind susținut prin simplitatea, naturalitatea și cursivitatea stilului - discursului și de asemenea ea constituie un „manual” de respect și demnitate pentru om. Se demonstrează că suntem o parte a istoriei și că nicidecum istoria nu începe cu noi. Cartea are și o forță educativă, subliniind (indirect) beneficiile instrucției, învățării și formării continue în familie și comunitate, în școală și societate. Remarcabile amintirile despre îndatoririle și responsabilitățile mozaice și sărbătorile evreiești, despre cinstirea bunicilor, dar și a unor figuri reprezentative precum marele rabin Oppenheimer - „rabinul eminent”, despre lectură - de la *Universul copiilor* la cărțile lui Mark Twain și cele biografice precum *Madam Curie*, despre sport și drumeții, discuții și conferințe privind personalități ale iudaismului (Maimonide, Spinoza, Herzl, Weizmann) sau savanți (Einstein, Freud).

Concluzii

Autorul încheie *Evocările mozaice*, la sfârșitul *Epilogului*, cu o concluzie programatică: *De aceea e bine să cunoaștem ce a fost și să înțelegem că prezentul de azi este trecutul pentru viitor*. Este un îndemn la respect și demnitate, dar și la încredere și speranță.

Recenzorii încheie aceasta scurta prezentare cu remarca (tot concluzivă) că „lecția” *Amintirilor din copilărie în secolul 21* - Francisc Schneider trebuie cunoscută.

Bibliografie

1. Schneider, Fr., *Copilărie sub trei cârmuiri (evocări mozaice)*, "Vasile Goldis" University Press, Arad, 2009 ISBN 978-973-664-350-7